

Tampereen kaupunki
PL 487
33101 Tampere

Sähköpostitse kirjaamo@tampere.fi

TAMPEREEN KAUPUNGILLE

Asia Hankintaoikaisuvaatimus julkista hankintaa koskevassa asiassa

Hankintaoikaisuvaatimuksen esittäjä

A-Laiturit Oy (0911899-6)
Kotipaikka: Raisio

Jäljempänä ”**A-Laiturit**” tai ”**Muutoksenhakija**”

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja, OTT Marko Mononen
Properta Asianajotoimisto Oy
Bulevardi 6 C 22, 00120 Helsinki
Puh. 040 501 7302
Sähköposti: marko.mononen@properta.fi

Hankintayksikkö

Tampereen kaupunki
PL 487, 33101 Tampere
Sähköposti: kirjaamo@tampere.fi

Jäljempänä ”**Hankintayksikkö**”

I HANKINTAPÄÄTÖS

Hankintayksikkö on 20.1.2025 tehnyt hankintapäätökseen (§ 6), joka koskee Mustanlahden sataman aallonvaimenninlaiturien ST-urakan hankintaa, TRE:5418/02.07.01/2024 (Liite 1).

Hankintapäätös on annettu tiedoksi A-Laiturit Oy:lle 20.1.2025 (Liite 2).

II VAATIMUKSET

A-Laiturit kunnioittavasti vaatii, että Hankintayksikkö:

1. **oikaisee** käsillä olevassa hankinnassa tekemäänsä hankintapäätöstä ja **korjaa** virheellisen menettelynsä siten, että Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tekemät tarjoukset hylätään eikä
2. **ryhdy** panemaan täytäntöön tekemäänsä hankintapäätöstä.

III PERUSTELUT

1 Hankintapäätöksestä

Hankintayksikön 20.1.2025 tekemä hankintapäätös koskee Mustanlahden sataman aallonvaimenninlaiturien ST-urakan hankintaa. Urakkaan kuuluu kahden kelluvan aallonvaimenninlaiturin suunnittelu ja rakentaminen Mustanlahden sataman suulle Suunnittele ja Toteuta -urakkana.

Hankintapäätöksessä urakan toteuttajaksi valittiin Suomen Laiturikauppa Oy.

Hankintapäätös perustuu kokonaistaloudelliseen edullisuuteen, jossa perusteena oli halvin hinta. A-Laiturit sijoittui vertailussa kolmanneksi.

Tarjouskilpailun voittaneen Suomen Laiturikauppa Oy:n ja toiselle sijalle tulleen Marinetek Finland Oy:n tarjoukset ovat olleet sekä tarjouspyynnön vastaisia että hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisia. Tämän takia Hankintayksikön olisi tullut hylätä nämä tarjoukset ja Hankintayksiköllä on ollut velvollisuus sulkea nämä tarjoajat tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Mikäli Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tekemät tarjoukset olisi todettu tarjouspyynnön vastaisiksi tai hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisiksi ja kyseiset tarjoajat olisi suljettu pois tarjouskilpailusta, olisi A-Laiturit voittanut tarjouskilpailun. Siinä tapauksessa A-Laitureiden jättämä tarjous olisi ollut ainoa tarjouspyynnön mukainen tarjous.

2 Hankintayksikön tarjouspyynnössä esittämät tekniset vähimmäisvaatimukset

Hankintayksikkö on todennut 29.11.2024 päivättyssä tarjouspyynnössään, että aallonvaimenninlaitureiden tekniset ja toiminnalliset ominaisuudet määritellään urakkaohjelmassa ja muissa urakka-asiakirjoissa (Liite 3). Tarjoukset on pitänyt toimittaa Hankintayksikölle 7.1.2025 mennessä.

Keskeinen seikka tässä asiassa on se, millaiset vaatimukset Hankintayksikkö on asettanut aallonvaimenninlaitureiden kylkien ja päätyjen paksuuden, rakenteen, vahvuuden ja kestävyuden osalta.

A-Laitureilla on mittava kokemus ja osaaminen mm. tähän liittyvien seikkojen osalta. Tämän perusteella A-Laiturit voi varmuudella sanoa, etteivät Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tarjoamat aallonvaimenninlaiturit täytä Hankintayksikön asettamia vaatimuksia. Sellaisia ei ole myöskään mahdollista toimittaa kyseisten tarjoajien tarjoamilla hinnoilla.

Urakka-ohjelman kohdassa 3.2.3 (Liite 4) on asetettu aallonvaimenninlaiturien jääkuorman kestovaatimukset:

- Toispuolinen pistekuorma 100 kN, joka kohdistuu vesirajaan ja jonka leveys on 2 m ja korkeus 0,1 m
- Toispuolinen 30 kN/m suuruinen koko aallonvaimenninlaiturin mittainen viivakuorma, jonka korkeus on 0,1 m
- Toispuolinen 50 kN/m suuruinen enintään 5 m:n mittainen viivakuorma, jonka korkeus on 0,25 m
- Jääkuorman murtorajatilan varmuuskertoimena tulee käyttää vähintään arvoa 1,3

Tarjousten jättämistä koskevan määräajan jälkeen Hankintayksikkö on toimittanut tarjouksen jättäneille toimittajille 9.1.2025 päivätyn SELONOTTO-dokumentin (Liite 5). Tällä dokumentilla Hankintayksikkö on sekä ilmoittanut tarjottavia aallonvaimenninlaitureita koskevat tekniset vaatimukset että pyytänyt tarjoajia ilmoittamaan sen, täyttääkö tarjoajan tuotteet nämä vaatimukset (kyllä/ei).

On selvää, että tarjoajan on pitänyt vastata kyllä, jotta tarjoajan jättämä tarjous voidaan ottaa mukaan tarjousten vertailuun.

Tässä dokumentissa Hankintayksikkö on rivillä 12-14 asettanut samat keskeiset vaatimukset aallonvaimenninlaitureiden ominaisuuksista, jotka oli esitetty urakkaohjelman kohdassa 3.2.3.

Käytännössä nämä vaatimukset tarkoittavat, että tarjoajan tulee mitoittaa aallonvaimenninponttoni kestäväksi urakkaohjelmassa ja selonotossa esitetyt jääkuormat. Jääkuormaa on tarkasteltu kolmella erilaisella kuorimitustyypillä. Riittävällä ponttonin kyljen jääkuorman kestolla varmistetaan, että aallonvaimenninlaituri ei vaurioidu siihen kohdistusvasta jääkuormasta, kun esimerkiksi tuuli painaa jäälaattoja kohti laituria. Liian

pieni kyljen kestävyys johtaa kyljen vaurioitumiseen ja korjaustoimenpiteisiin aallonvaimentimen käyttöön aikana.

Näihin kuormituskestävyyksiin päästäkseen tulee rakenteiden paksuuden ja raudoitusten olla vähintään A-Insinöörien asiantuntijalausunnon kaltaisia (Liite 6, **salassa pidettävä**). Käytännössä kuormankestovaatimus voidaan täyttää vain, kun rauditus on molemmissa pinnoissa. Kaksinkertaisen raudituksen takia myös kyljenpaksuus on vähintään suuruusluokassa 120 mm tai suurempi, jotta raudoitteiden suojaetäisyydet ovat riittävät olosuhteet, valmistustoleranssit ja käyttöikä huomioon ottaen.

Siten päästäkseen tarjouspyynnössä vaadittuihin seinämien lujuusarvoihin, tulee kasvattaa seinämien paksuutta ja raudoitusten määrää ja kokoluokkaa. Tällöin hankinnan kohteena olevan toimituksen kokonaispaino tulee olemaan 976 tn.

Lisäksi on selvää, että vaaditulla aallonvaimenninlaiturin kyljen paksuudella on kerrannaisvaikutuksia. Jos kylkeä paksunnetaan, ponttonin massa kasvaa ja tällöin ponttoni kelluu syvemmillä. Tämän seurauksena on tarpeen kasvattaa ponttonin korkeutta ja leveyttä. Tästä aiheutuu pelkän kyljen vahvistamisen lisäksi lisäkustannuksia.

3 Hankintamenettelyn virheellisyys

Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti.

Hankintayksikön velvollisuutena on myös hylätä tarjouspyynnön vastaiset tarjoukset.

Nämä kaksi keskeistä hankintalaissa asetettua hankintayksikköä koskevaa velvollisuutta eivät toteudu tilanteessa, jossa suoraan tarjouksen perusteella ei voida varmistua, että tarjous on tarjouspyynnön mukainen.

Hankintayksikkö ei ole voinut tarkistaa ja varmistaa jätettyjen tarjousten tarjouspyynnön mukaisuutta. Hankintayksikkö on hyväksynyt tarjoukset hankintamenettelyssä pelkästään sillä perusteella, että tarjoajat ovat vakuuttaneet tarjousten eli käytännössä toimitettavien aallonvaimenninlaitureiden olevan Hankintayksikön asettamien vaatimusten mukaiset. A-Laiturit pitää selvänä, ettei Hankintayksiköllä ole ollut minkäänlaista varmuutta siitä, että annetut sitoumukset pitävät tosiasiallisesti paikkansa.

Toisaalta on kuitenkin selvää, että hankintasopimusta ei saa tehdä eikä hankintasopimusta saa toteuttaa, jos jälkeen päin havaitaan, että tarjoajan tarjous ei ole ollut tarjouspyynnön mukainen. Hankintasopimusta ei saa myöskään olennaisella tavalla – esimerkiksi hinnan osalta – muuttaa. Toisenlainen menettely olisi selkeästi hankintalain vastaista.

Tasapuolisuus, syrjimättömyys ja avoimuus siten edellyttää, että hankintayksikkö kykenee varmistumaan siitä, että tarjoajan jättämä tarjous on tarjouspyynnön mukainen.

Ensisijaisesti tarjoajalla on tietenkin velvollisuus osoittaa, että sen jättämä tarjous on tarjouspyynnön mukainen. Viime kädessä tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus tulee kuitenkin arvioida objektiivisesti. Mikäli hankintayksiköllä ei ole osaamista tai kykyä arvioida jätetyn tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta, tulee hankintayksikön tarvittaessa käyttää apuna ulkopuolisia (jäävittämiä) asiantuntijoita.

Tämän takia erityisesti tilanteissa, joissa voidaan selkeästi nähdä, että tarjoajien antamat sitoumukset eivät vastaa todellisuutta, tulee jätettyjen tarjousten tarjouspyynnön mukaisuutta arvioida huolimatta siitä, että tarjoaja on sitoutunut tarjouspyynnön mukaisuuteen. Asiassa tulee selvittää ja varmentaa tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus, vaikka hankintayksiköllä on periaatteellinen oikeus luottaa tarjoajien antamiin sitoumuksiin.

Siten tämän kaltaisissa selkeissä tilanteissa, tulee erityinen huomio kohdistaa siihen, ovatko tarjoukset todellisuudessa tarjouspyynnön mukaisia. Vain tätä kautta voidaan arvioida sitä, onko hankintamenettely hankintalain mukainen ja toteutuuko menettelyn osalta keskeiset oikeusperiaatteet (tasapuolisuus, syrjimättömyys ja avoimuus).

Tällä menettelyllä hankintayksikkö voisi myös etukäteen varmistaa, että sen hankinnalle asettamat tavoitteet tulevat täytetyksi. Toisenlainen menettely voisi puolestaan johtaa siihen, että hankintaa ei saataisi toteutettua lainkaan, mistä varmuudella aiheutuisi hankintayksikölle myös ylimääräisiä kustannuksia.

Hankintaohjelmavaatimuksen kohteena oleva hankintapäätös on hankintalain vastainen ja Hankintayksikön noudattama hankintamenettely on ollut julkisissa hankinnoissa noudatettavien periaatteiden vastainen ja virheellinen.

Muutoksenhakijan mukaan tarjouskilpailun voittanut tarjous ja toiseksi sijoittunut tarjous eivät täytä tarjouspyynnössä asetettuja aallonvaimenninlaitureille asetettuja teknisiä vaatimuksia. A-Laiturit toteaa, että tältä osin Suomen Laiturikauppa Oy ja Marinetek Finland Oy ovat antaneet Hankintayksikölle totuutta vastaamattomat vakuutukset. A-Laiturit on myös varma siitä, etteivät tarjoajat kykene osoittamaan, että niiden tarjoukset ovat alla esitettyjen vaatimusten osalta vaatimustenmukaisia.

Tämän lisäksi A-Laiturit korostaa, että ei ole mitenkään taloudellisesti mahdollista toteuttaa Hankintayksikön asettamien vaatimusten mukaista hankintaa niillä hinnoilla, joita Suomen Laiturikauppa Oy ja Marinetek Finland Oy ovat tarjonneet. Tarjotut hinnat eivät vastaa markkinahintoja ja tarjoukset ovat siten hinnaltaan poikkeuksellisen alhaiset.

A-Laitureiden laskelmien mukaan tarjouspyynnössä vaaditun toimituksen pelkkä omakustannushinta on yli kaksinkertainen verrattuna Suomen

Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tarjoushintoihin. Tämän lisäksi hinnoittelussa täytyisi huomioida riskivaraukset, 10 vuoden huoltosopimus sekä tarjoajan oma kate.

Yllä lausutun perusteella A-Laiturit pitää täysin selvänä sitä, ettei hankinnan kohteena olevaa toimitusta ole mahdollista suorittaa Suomen Laiturikauppa Oy:n tai Marinetek Finland Oy:n tarjoamilla hinnoilla. Siten Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tarjoukset joko eivät ole tarjouspyynnön mukaisia tai sitten tarjotut hinnat ovat poikkeuksellisen alhaiset, ettei hankinnan kohteena olevaa toimitusta ole mahdollista tehdä tarjotuilla hinnoilla.

Suomen Laiturikauppa Oy

Suomen Laiturikauppa Oy:n antama tarjous tulisi hylätä, koska:

1. Tekniset vaatimukset:

Aallonvaimenninlaituri ei täytä tarjouspyynnössä esitettyjä kyljen kestävyysvaatimuksia.

2. Hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen:

Tarjotulla hinnalla (499.558,00 euroa) ei ole mahdollista valmistaa tarjouspyynnön mukaisia ponttoneita, joiden kylki kestää kohdistuvat jääpaineet. Betonimassa ja raudoituksen määrä on huomattavan suuri verrattuna tavanomaisiin aallonmurtoponttoneihin. Aallonmurtajan pelkkien ponttonien massa on 470 000 kg, jolla päästään tarjouspyynnössä vaadittuihin seinämävahvuuksiin sekä kestävyys- ja aallonmurtovaatimuksiin.

Marinetek Finland Oy

Marinetek Finland Oy:n antama tarjous tulisi hylätä, koska:

1. Tekniset vaatimukset:

Aallonvaimenninlaituri ei täytä tarjouspyynnössä esitettyjä kyljen kestävyysvaatimuksia.

2. Hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen:

Tarjotulla hinnalla (565.523,32 euroa) ei ole mahdollista valmistaa tarjouspyynnön mukaisia ponttoneita, joiden kylki kestää kohdistuvat jääpaineet. Betonimassa ja raudoituksen määrä on huomattavan suuri verrattuna tavanomaisiin aallonmurtoponttoneihin. Aallonmurtajan pelkkien ponttonien massa on 470 000 kg, jolla päästään tarjouspyynnössä vaadittuihin seinämävahvuuksiin sekä kestävyys- ja aallonmurtovaatimuksiin.

4 Teknisiä vaatimuksia koskevan sitoumuksen tarkastaminen

Jokaiselle hankintamenettelyssä tarjouksen jättäneelle yritykselle kuten myös muille asiantuntijoille on selvää, että tähän hankintaan liittyen vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa ainoastaan siihen liittyvillä riittävän kattavilla ja luotettavilla laskelmilla.

Näin on esimerkiksi A-Laiturit tehnyt oman toimintansa ja jättämänsä tarjouksen osalta.

Näin on täytynyt myös Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tehdä.

Siten voidaan pitää selvänä myös sitä, että Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n on erittäin helppo toimittaa tällaiset laskelmat Hankintayksikön tarkastettavaksi.

Ja koska on oletettavaa, ettei Hankintayksiköllä ymmärrettävästi ole sellaista asiantuntemusta, jota laskelmien sisällön ja niiden oikeellisuuden tarkastaminen edellyttää, on nämä laskelmat toimitettava tätä koskevan asiantuntemuksen omaavalle puolueettomalle taholle. Tämän osalta on nimenomaan korostettava sitä, ettei ulkopuolisella asiantuntijalla saa olla kytköksiä tarjoajan toimintaan, jolloin asiantuntijan puolueettomuus voisi joutua kyseenalaiseksi.

Tällä tavoin voidaan objektiivisesti ja avoimuutta korostaen varmentaa tarjoajan antaman sitoumuksen paikkansa pitävyys.

Tällä tavoin myös A-Laiturit on valmis toimimaan.

Toisaalta A-Laiturit, vedoten omaan pitkäaikaiseen kokemukseen, erittäin huomattaviin taloudellisiin panostuksiin tuotekehityksessä sekä A-Laiturien itsensä suorittamiin laskelmiin, on varma, etteivät Suomen Laiturikauppa Oy ja Marinetek Finland Oy omaa sellaisia laskelmia, joilla se voisi edellä kuvatulla tavalla osoittaa tarjoustensa tarjouspyynnön mukaisuus ja tuotteidensa vaatimustenmukaisuus. Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n tarjoamat tuotteet eivät täytä Hankintayksikön asettamia vaatimuksia.

Tämän perusteella on myös mahdollista todentaa se, ettei Hankintayksikön vaatimusten mukaisia aallonvaimenninlaitureita ole mahdollista toimittaa Suomen Laiturikauppa Oy:n ja Marinetek Finland Oy:n – ainakaan markkinaehtoisesti – tarjoamalla hinnoilla. Tarjotut hinnat joko koskevat tuotteita, jotka eivät ole vaatimustenmukaisia tai sitten tarjoajat ovat sitoutuneet toimittamaan tuotteensa niin poikkeuksellisen alhaisella hinnalla, mikä ei käytännössä ole mahdollista.

IV LIIKESALAISUUDET

Tämä hankintaoikaisuvaatimus tai sen liitteet – lukuun ottamatta liitettä 6 – eivät sisällä Muutoksenhakijan liikesalaisuuksia.

Liitteenä 6 oleva DI Ahopellon asiantuntijalausunto "Selvitys NorD-Ponttonin kyljen kestävydestä" sisältää merkittävästi sellaisia laskentateknisiä asioita, joista A-Laiturit Oy:n kilpailijat voivat suoraan saada liiketaloudellista hyötyä. Liite 6 on kokonaisuudessaan A-Laiturit Oy:n liikesalaisuus ja siten salassa pidettävä asiakirja eikä sitä saa myöskään toimittaa Suomen Laiturikauppa Oy:lle tai Marinetek Finland Oy:lle.

Helsingissä 3. helmikuuta 2025

A-LAITURIT OY

Laati

Marko Mononen
asianajaja, OTT, Helsinki

Liitteet

1. Ote viranhaltijapäätöksestä 20.1.2025, § 6
2. Hankintapäätöksen tiedoksianto 20.1.2025
3. Tarjouspyyntö 29.11.2024
4. Urakkaohjelma
5. Selonotto 9.1.2025
6. Asiantuntijalausunto "Selvitys NorD-Ponttonin kyljen kestävydestä" 9.1.2025, Joonas Ahopelto, suunnittelupäällikkö, DI, A-Insinöörit Suunnittelu Oy (**salassa pidettävä**)